

Липинський В’ячеслав (Вацлав-Вікентій) Казимирович – історик, соціолог, публіцист, філософ, дипломат, політичний і громадський діяч, ідеолог модерного консервативного напряму в українській суспільно-політичній думці. Один з основоположників державницького напряму в українській історіографії. Загальновизнаний засновник українського монархічного руху.

Народився **5 (18) квітня 1882 року** в селі Затурцях на Волині в польській шляхетській родині. Навчаючись в Київській 1-й клас. гімназії, з 1900 року бере активну участь у громадському житті студентської молоді, намагаючись консолідувати діяльність студентства православного і католицького віросповідань на грунті консервативних цінностей та національно-державницької ідеології.

Університетську освіту здобув у Кракові (історія й агрономія) та Женеві (соціологія) в 1903-1908 роках. 1912 року побачило світ зредаговане Липинським фундаментальне дослідження «Z dziejów Ukrainy» (З історії України). Праця справила велике враження на наукову громадськість і Липинський був обраний дійсним членом НТШ. У 1914 році, після початку Першої світової війни, Липинського покликано до російської армії, як офіцера запасу. Після Лютневої революції 1917 року залишив службу. Влітку того ж року став одним із засновників Української демократично-хліборобської партії і написав проект її програми, основою якої були охорона державної суверенності України та збереження приватної власності на землю. За гетьманату Павла Скоропадського Липинський став послом України у Відні, і залишився на цьому посту й за УНР. Від 1919 року аж до смерті

Липинський жив в Австрії, за винятком однорічного перебування в Берліні, коли керував кафедрою історії української державності в Українському Науковому інституті. 1920 року Липинський заснував монархічно-консервативну організацію «орденського» типу – Український союз хліборобів державників. Того ж року вийшла його монографія «Україна на переломі 1657-59». В наступних роках Липинський став ідеологом і лідером консервативно-монархічного табору, ідеологічним органом якого були неперіодичні збірники «Хліборобська Україна». На сторінках збірника друкувався фундаментальний трактат Липинського «Листи до братів-хліборобів», виданий в 1926 році окремою книгою. 1930 року внаслідок конфлікту з гетьманом Скоропадським Липинський проголосив створення нової організації – Братства українських класократів-монархістів. Помер 14 червня 1931 року у санаторії Вінервальд коло Відня. В 1963 році у Філадельфії (США) для збереження, опрацювання і публікації архівних матеріалів пов’язаних з новітньою історією України, зокрема з діяльністю В. К. Липинського засновано Східноєвропейський дослідний інститут ім. В. Липинського. 1973 року інститут розпочав видання наукової спадщини вченого серії «В’ячеслав Липинський. Твори. Архів. Студії» запланованої на 25 томів.

130-річний ювілей В’ячеслава Липинського цього року відзначається на державному рівні. Це можна розцінити як визнання видатної ролі історика і філософа у творенні незалежної України.

Праці В. Липинського

Липинський В. Твори [Текст]. В 2 т. Т.2. Участь шляхти у великому українському повстанні під проводом гетьмана Богдана Хмельницького / В’ячеслав Липинський; ред. Л.Білас. – Філяделфія, 1980. – 637 с.

Липинський В. Твори [Текст]. В 25 т. Т. 3. Україна на переломі 1657-1659 : замітки до історії укр. держ. буд-ва в XVII ст. / В’ячеслав Липинський; ред.: Л. Білас, Я.Пеленський. – Філадельфія, 1991. – 345 с.

Липинський В. Твори [Текст]. В 25 т. Т. 7. Листи Осипа Назарука до В’ячеслава Липинського / В’ячеслав Липинський; ред. І.Лисяк-Рудницький. – Філяделфія, 1976. – 530с.

Липинський В. Листи до братів-хліборобів про ідею і організацію українського монархізму [Текст] / В’ячеслав Липинський. – Ню Йорк: Булава, 1954. – 470 с.

Липинський В. Наша орієнтація = Our Conception [Текст]: листи до братів-хліборобів. Ч. 2 / В’ячеслав Липинський. – Торонто: Накладом вид-ва «Продуцент», 1953. – 63 с.

Липинський В. Повне зібрання творів, архів, студії [Текст]. В 25 т. Т. 1. Листування (А – Ж) / В’ячеслав Липинський, ред.: Р. Залуцький, Х. Пеленська. – К.: Смолоскип, 2003. – 959 с.

Липинський В. Покликання «варягів», чи організація хліборобів?: кілька уваг з приводу статті Е.Х.Чикаленка «Де вихід?» [Текст] / В’ячеслав Липинський. – Фотодрук з 1-го вид.: Відень, 1926. – Нью-Йорк: Булава, 1954. – 114 с.

Липинський В. Хам і Яфет [Текст] / В’ячеслав Липинський // Альманах-календар «Просвіта». – 1995. – С. 38-39. Листи В’ячеслава Липинського до Осипа Назарука (1921 – 1930) [Текст] / упоряд. М. Дядюк. – Л., 2004. – 156 с.: іл.

Література про В. Липинського

Дашкевич Я. В’ячеслав Липинський [Текст] / Ярослав Дашкевич // Постаті: нариси про діячів іст., політики, культури / Ярослав Дашкевич. – Л., 2007. – С. 452-460.

В’ячеслав Липинський [Текст]. В 25 т. Т.1. Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна: дослідні праці і матеріали укр. віденського посольства та ін. / ред. Я.Пеленський. – К., 1994. – 284с.: іл. – (Серія «Студії»).

В’ячеслав Липинський та його доба [Текст]: в 2 кн. / упоряд.: Т.Осташко, Ю.Терещенко; під ред. Ю.Терещенка. – К.: Темпора, 2010. Кн. 1. – 560 с. Кн. 2. – 624 с.

В’ячеслав Липинський та його доба [Текст] / упоряд.: Т. Осташко, Ю.Терещенко. – К.; Житомир, 2008. – 389 с.: іл.

***

Вільчинський Ю. В ім’я волі й незалежності української нації [Текст] / Юрій Вільчинський // Слово і час. – 1992. – № 12. – С. 21-25.

Дорошенко Ю. Актуальність політологічної спадщини В’ячеслава Липинського на тлі формування української національної ідеї [Текст] / Юрій Дорошенко // Альманах «Молода Нація» – 1996. – № 2. – С. 22-28.

Ісаїв В. Політична соціологія В’ячеслава Липинського [Текст] / Всеволод Ісаїв // Сучасність. – 1984. – № 6. – С. 81-95.

Ковалів П. Думки Липинського про церкву в державі [Текст] / Петро Ковалів // Відомості. – 2002. – №4. – С. 29-33.

Масненко В. В’ячеслав Липинський на сторінках «Українського Історика» [Текст] / Віталій Масненко // Укр. історик. – 2003. – № 1-5. – С. 71-81.

Пеленський Я. В’ячеслав Липинський – засновник державницької школи в українській історіографії [Текст] / Ярослав Пеленський // Укр. іст. журн. – 1992. – № 2. – С.139-141.

Передерій І. В’ячеслав Липинський як співробітник першої української щоденної газети «Рада» (1908 – 1914 рр.) [Текст] / Ірина Передерій // Укр. іст. журн. – 2011. – № 1. – С. 71-90.

Передерій І. Науково-історична діяльність В’ячеслава Липинського [Текст] / Ірина Передерій // Українознавство. – 2009. – № 3. – С. 84-87.

Пріцак О. Місце Липинського в українській інтелектуальній історії [Текст] / Омелян Пріцак // Сучасність. – 1983. – № 1-2. – С. 198-210.

Рєзнік В. Д. Донцов і В. Липинський в історії України: порівняльний аналіз [Текст] / В. Рєзнік // Історія України. – 2004. – № 10 (Берез.). – С.6-9.

Смолій В. В’ячеслав Липинський та його праця «Україна на переломі. 1657-1659» [Текст] / В. Смолій, В. Ричка // Укр. іст. журн. – 1992. – № 2. – С.141-143.

Чижевський Д. В’ячеслав Липинський як фільософ історії [Текст] / Дмитро Чижевський // Життя і школа. – 1972. – Ч. 3. – С. 3-13.